

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja taristuminister
määrus
algtekst-terviktekst
02.11.2020
Hetkel kehtiv
RT I, 30.10.2020, 37

Raudteefrastruktuuri kasutustasu arvutamise meetodika¹

Vastu võetud 28.10.2020 nr 64

Määrus kehtestatakse [raudteeseaduse](#) § 98 lõike 7 alusel.

§ 1. Määruse kohaldamisala

(1) Määrusega kehtestatakse raudteed majandava raudteefrastruktuuri ettevõtja (edaspidi *raudteefrastruktuuri ettevõtja*) osutatava juurdepääsu tagavate põhiteenuste ja lisateenuste, juurdepääsu abiteenuste ja teenindusrajatise käitaja teenindusrajatise kasutamise, eraldatud sihtotstarbeliste ühekordsete läbilaskevõimeosade eest võetava raudteefrastruktuuri kasutustasu ning lisatasu (edaspidi *kasutustasu*) arvutamise meetodika (edaspidi *meetodika*).

(2) Meetodika põhineb raudtee-ettevõtja raudtee majandamise ja raudteeveoga tegelemise valdkonna ning muu tegevusega seotud tulude ja kulude arvestuse eraldatuse nõudel vastavalt raudteeseaduse § 9 lõikele 1.

§ 2. Raudteefrastruktuuri kulude arvestus

(1) Raudteefrastruktuuri ettevõtja koostab ja haldab enda varade nimekirja, mida ta kasutab oma varade parandamiseks või asendamiseks vajaliku rahastamise hindamisel. Põhivara nimekirja lisatakse infrastruktuuri uuendamiseks ja ajakohastamiseks tehtavate kulutuste andmed.

(2) Raudteefrastruktuuri ettevõtja eristab juurdepääsu põhi-, lisa- ja abiteenuste osutamisega ning talle kuuluva teenindusrajatise kasutada andmisega seotud kulud parimate praktiliste teadmiste ja rahvusvaheliste tavade kohaselt.

(3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (edaspidi *kasutustasu määraja*) hindab enne kasutustasu määramist raudteefrastruktuuri ettevõtja kulude põhjendatust igaks liiklusgraafikuperioodiks eraldi tema liiklusgraafikuperioodi eelse majandusaasta andmete alusel ning täpsustab kasutustasu aluseks olevaid kuluandmeid Statistikaameti avaldatud hinnaindeksitega, mis määratlevad inflatsioonitaset järgmiseks majandusaastaks.

(4) Raudteefrastruktuuri ettevõtja ja teenindusrajatise käitaja aruandlusest peab nähtuma raudteeveoettevõtjalt nõutud kasutustasu vastavus meetodikale, võrgustiku teadaandes sätestatud põhimõtetele ja asjakohastele õigusaktidele.

(5) Kasutustasu määratakse kogu raudteefrastruktuuri ettevõtja raudteevõrgustikus samal põhimõttel ning raudteefrastruktuuri kasutustasu peab tagama raudtee diskrimineerimata kasutamise kõikidele raudteefrastruktuuri läbilaskevõimeosa kasutajatele.

(6) Raudteefrastruktuuri ja teenindusrajatise kasutustasu makstakse vastavalt raudteefrastruktuuri ettevõtjale või teenindusrajatise käitajale, kes rahastavad selle arvelt oma majandustegevust.

(7) Raudteefrastruktuuri kasutustasu sihtotstarbelise ühekordse läbilaskevõimeosa kasutada andmise eest koosneb raudteefrastruktuuri ettevõtja sellekohase teenuse otsestest kuludest, millele võib kehtestada §-s 9 sätestatud põhimõtete alusel lisatasusid.

§ 3. Raudteefrastruktuuri juurdepääsu põhiteenuste kasutustasu arvutamise alused

(1) Raudteefrastruktuuri juurdepääsu põhiteenuste kasutada andmise põhjendatud kulud koosnevad kuludest, mis on otseselt seotud rongiliikluse korraldamisega ning millele võib kehtestada § 9 kohaselt lisatasusid. Raudteefrastruktuuri juurdepääsu põhiteenuste kasutada andmise otsesed kulud arvutatakse Euroopa

Komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/909, milles käsitletakse rongiliikluse korraldamisega seotud otsete kulude arvutamise meetodeid (ELT L 148, 13.06.2015, lk 17–22) (edaspidi *rakendusmäärus*), kohaselt.

(2) Kulud omistatakse konkreetsele teenusele, mis on põhjustanud kulu tekkimise. Kuluarvestussüsteem peab olema järjepidevalt kohaldatav ning tagama, et teenuse kulu ei sisaldaks selle teenuse osutamiseks mittevajalikke kulusid ja iga kulu oleks kas otse või proportsionaalselt omistatud ainult ühele teenusele.

(3) Raudteeinfrastruktuuri kasutada andmise juurdepääsu põhiteenuste otsesed kulud ei tohi sisaldada rakendusmääruse artikli 4 punktides 1 ja 2 nimetatud kulusid.

§ 4. Raudteeinfrastruktuuri juurdepääsu lisa- ja abiteenuste ning teenindusrajatise kasutustasud

(1) Raudteeinfrastruktuuri juurdepääsu lisa- ja abiteenuste ning teenindusrajatise kasutustasu arvutamisel lähtutakse põhjendatud kuludest, mis on osutatava teenusega seotud otsekulud, kapitalikulu, proportsionaalne osa raudteeinfrastruktuuri ettevõtja ja teenindusrajatise käitaja üldkuludest ja mõistlik ärikasum.

(2) Otsekulude arvutamisel võetakse arvesse ainult selliseid kulusid, mille puhul raudteeinfrastruktuuri ettevõtja või teenindusrajatise käitaja suudab tõendada, et need on seotud juurdepääsu lisa- ja abiteenuste ning teenindusrajatise kasutada andmisega.

(3) Raudteeinfrastruktuuri juurdepääsu lisa- ja abiteenuste ning teenindusrajatise kasutada andmise eest võetakse kasutustasu ei või sisaldada järgmisi kulusid:

- 1) tagastamatu abiga soetatud põhivara kapitalikulu ja ärikasum tagastamatust abist soetatud põhivaralt;
- 2) ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu;
- 3) sponsorlus, annetus;
- 4) varade väärtuse muutus, kahjum põhivara müügist ja likvideerimisest;
- 5) seadusega määratud või lepinguliste kohustuste rikkumise tulemusel kantavad trahvid, intressid ja viivised;
- 6) põhjendamatud kulud, mis ei ole seotud raudtee majandamisega või tulenevad kasutatavate ressurssidest, mida raudteeinfrastruktuuri ettevõtja ei anna kasutustasu kehtivuse ajal raudteeinfrastruktuuri teenuse osutamiseks kasutusse või mida ei ole võimalik tulenevalt nende seisundist kasutada;
- 7) kulud, mis on tekkinud juurdepääsu tagava põhi-, lisa- ja abiteenuste ning teenindusrajatise kasutamiseks vajaliku põhivara müügist ja müügiks ettevalmistamisest sellises ulatuses, mis on kaetud sellest tegevusest saadud tuluga.

§ 5. Üldkulude arvutamise põhimõtted

(1) Kui raudteeinfrastruktuuri ettevõtja on ka raudteeveoettevõtja või tegeleb muu äritegevusega, loetakse raudteeinfrastruktuuri majandamise ja raudteeveoga tegelemise ning muu äritegevusega tegelevate ühiste struktuuriüksuste kulud ettevõtja üldkuludeks, kui neid ei ole raamatupidamise algdokumendi või sobiva kulukäituri alusel võimalik erinevate tegevusvaldkondade vahel jaotada. Põhjendatud üldkulud jaotatakse raudtee-ettevõtja osutatava teenuse vahel proportsionaalselt kõikide teenuste otsekulude summale.

(2) Raudteeinfrastruktuuri majandamisega seotud proportsionaalne osa raudtee-ettevõtja üldkuludest arvutatakse valemiga:

$$\ddot{U}P = (I / (I + V)) \times \ddot{U}$$
, kus:

$\ddot{U}P$	on raudteeinfrastruktuuri majandamisega seotud proportsionaalne osa raudtee-ettevõtja üldkuludest;
I	on raudteeinfrastruktuuri teenuse osutamise otsekulud;
V	on muu äritegevuse otsekulud;
\ddot{U}	on raudtee-ettevõtja üldkulud.

(3) Raudteeinfrastruktuuri teenuse üldkulude jaotamine juurdepääsu põhi-, abi- ja lisateenuste ning teenindusrajatise kasutada andmise eest toimub teenuseliikide raamatupidamisarvestuse otsekulude proportsiooni alusel valemiga:

$$\ddot{U}T = I_t / V_t \times \ddot{U}t$$
, kus:

$\ddot{U}T$	on ühe raudteeinfrastruktuuri teenuse liigi proportsionaalne osa raudteeinfrastruktuuri teenuse üldkuludest;
I_t	on ühe teenuseliigi osutamise otsekulud;
V_t	on kõigi teenuseliikide otsekulud kokku;
$\ddot{U}t$	on raudteeinfrastruktuuri teenuse üldkulud.

§ 6. Raudteeinfrastruktuuri juurdepääsu lisa- ja abiteenuste ning teenindusrajatise põhivara ja kapitalikulu arvestus

(1) Kapitalikulu on kulu, mis on seotud materiaalse põhivara soetamisega.

(2) Kapitalikulu eesmärk on põhivara soetamiseks tehtud kulutuste tagasiteenimine teenuste müügi kaudu põhivara kasuliku eluea vältel.

(3) Kapitalikulu arvestus toimub ettevõtte raamatupidamises kasutatava põhivara amortisatsiooninormi alusel. Juhul kui raudteeinfrastruktuuri ettevõtja ja teenindusrajatise käitaja põhivara ei ole raamatupidamises kajastatud soetusmaksumuse meetodil või kui kasutatavad põhivara amortisatsiooninormid ei vasta põhivara kasulikule elueale, rakendatakse lõigetes 4–12 kirjeldatud kapitalikulu arvutamise meetodikat.

(4) Kapitalikulu arvutamisel rakendatakse lineaarset kapitalikulu arvutamise meetodikat.

(5) Raudteeinfrastruktuuri ettevõtja ja teenindusrajatise käitaja peavad eraldi arvestust soetatud põhivara kohta enne 2014. aastat ja alates 2014. aasta algusest, ning sellest tulenevalt arvutavad eraldi kapitalikulu.

(6) Enne 2014. aasta algust soetatud põhivaralt arvutatakse kapitalikulu jääkväärtuse alusel ning soetatud põhivarale määratakse ühtne kapitalikulunorm, mis kajastab põhivara järelejäänud eluiga ning mille alusel arvutatakse kasutustasusse lülitatav kapitalikulu.

(7) Alates 2014. aasta algusest soetatud põhivara kapitalikulu arvutatakse tema soetusmaksumuse alusel. Alates 2014. aasta algusest soetatud põhivarale määratakse ühtne kapitalikulunorm, mis kajastab põhivara kasulikkude eluiga ning mille alusel arvutatakse kasutustasusse lülitatav kapitalikulu vastavalt lõikes 3 sätestatule.

(8) Kasutustasu määrajal on õigus teha kasutustasu arvutamiseks korrektsioone reguleeritud põhivara maksumuses ja kapitalikulunormides, kui ilmneb, et nii enne kui ka pärast 2014. aasta algust soetatud põhivara hulgas on vara, mida raudteeinfrastruktuuri ettevõtja ja teenindusrajatise käitaja tegelikult majandustegevuses ei kasuta, või põhivara hulgas on jäetud välja põhivaraobjekte, mis on teenuse osutamiseks vajalikud, ning kui ilmneb, et kapitalikulunorm ei ole põhjendatud.

(9) Raudteeinfrastruktuuri kasutustasusse ja teenindusrajatise kasutustasusse lülitatav kapitalikulu arvutatakse valemiga:

$$A_{\text{kasutustasu}} = A_{\text{enne p.a.}} + A_{\text{pärast p.a.}}, \text{ kus:}$$

$A_{\text{kasutustasu}}$

on raudteeinfrastruktuuri kasutustasusse ja teenindusrajatise kasutustasusse lülitatav kapitalikulu;

$A_{\text{enne p.a.}}$

on enne 2014. aasta algust soetatud põhivara kapitalikulu;

$A_{\text{pärast p.a.}}$

on pärast 2014. aasta algust soetatud põhivara kapitalikulu.

(10) Enne 2014. aasta algust soetatud põhivara kapitalikulu arvutatakse valemiga:

$$A_{\text{enne p.a.}} = PV_{\text{jääkm}_{\text{enne p.a.}}} \times \text{norm}_{\text{enne p.a.}}, \text{ kus:}$$

$PV_{\text{jääkm}_{\text{enne p.a.}}}$

on enne 2014. aasta algust soetatud põhivara jääkmaksumus;

$\text{norm}_{\text{enne p.a.}}$

on enne 2014. aasta algust soetatud põhivara kapitalikulu norm.

(11) Pärast 2014. aasta algust soetatud põhivara kapitalikulu arvutatakse valemiga:

$$A_{\text{pärast p.a.}} = (PV_{\text{soetusm}_{\text{pärast p.a.}}} + I) \times \text{norm}_{\text{pärast p.a.}}, \text{ kus:}$$

$PV_{\text{soetusm}_{\text{pärast p.a.}}}$

on pärast 2014. aasta algust soetatud põhivara soetusmaksumus;

I

on liiklusgraafikuperioodi alguse aastal soetatud või parendatud põhivara;

$\text{norm}_{\text{pärast p.a.}}$

on pärast 2014. aasta algust soetatud põhivara kapitalikulu norm.

(12) Liiklusgraafikuperioodi alguse aasta investeeringud võetakse kasutustasu määramisel arvesse tehtud mahus.

(13) Raudteeinfrastruktuuri ettevõtja ja teenindusrajatise käitaja seovad raudteeinfrastruktuuri teenuse osutamiseks või teenindusrajatise kasutada andmiseks vajaliku materiaalse põhivara ainult ühe teenuse liigiga:

- 1) juurdepääsu põhiteenus;
- 2) juurdepääsu lisateenus;
- 3) juurdepääsu abiteenus;
- 4) konkreetse teenindusrajatise.

(14) Kui raudteeinfrastruktuuriettevõtja on samaaegselt ka raudteeveoettevõtja või tegeleb muu äritegevusega, loetakse raudteeinfrastruktuuri majandamise ja raudteeveoga tegelemise ning muu äritegevusega tegelevate ühiste struktuuriüksuste vara ettevõtja üldvaraks, kui neid ei ole raamatupidamise algdokumendi alusel võimalik konkreetse tegevusvaldkonnaga seostada.

(15) Põhjendatud üldvara tuleb raudtee-ettevõtja osutatavate teenuse vahel jaotada vastavalt konkreetse teenuse otsekulude proportsioonile kõikide otsekulude summast.

§ 7. Raudteeinfrastruktuuri juurdepääsu lisateenuste ja abiteenuste ning teenindusrajatise kasutustasu mõistliku ärikasumi arvutamine

(1) Raudteeinfrastruktuuri mõistlik ärikasum ja teenindusrajatise mõistlik ärikasumi määr protsentides ei või ületada kaalutud keskmist kapitalihinda (edaspidi *WACC*), mis leitakse valemiga:

$$WACC = r_e \times \frac{E}{D + E} + r_d \times \frac{D}{D + E}, \text{ kus}$$

r_e	on omakapitali kaalutud keskmine hind protsentides;
r_d	on võõrkapitali intressi kandvate kohustuste kaalutud keskmine hind protsentides;
E	on omakapitali rahaline maht;
D	on võõrkapitali intressi kandvate kohustuste rahaline maht.

(2) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja teenindusrajatise käitaja kasutatava omakapitali hinna leidmisel *WACC*-i valemis arvestatakse analoogset infrastruktuuri omavate ettevõtjate vastavate näitajatega, samuti raha- ja kapitaliturgude riski ja tulususe näitajatega, arvestades raudteeseaduse § 73 lõikes 5 toodud riigipoolset kohustust. Raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja teenindusrajatise käitaja kasutatav omakapitali hind (r_e) *WACC*-i valemis leitakse *CAPM*-mudeli abil (*CAPM* – *Capital Asset Pricing Model*):

$r_e = r_f + \beta \times r_m$, kus:

r_f	on riskivaba tulumäär, milleks võetakse kõrgeima reitinguga eurosooni pikaajalise võlakirja tulususe viimase viie aasta keskmine;
β	on beetakordaja, mis näitab ettevõtte aktsia süstemaatilist riski. Beetakordaja hindamisel lähtutakse börsil noteeritud raudtee-ettevõtjate viimase viie aasta aritmeetilisesest keskmisest beetakordajast ning seejuures arvestatakse konkreetse raudteeinfrastruktuuriettevõtjaga ja teenindusrajatise käitajaga seotud riske;
r_m	on turu riskipremia. Turu riskipremia leitakse Euroopa ja USA pikaajalise turu riskipremia aritmeetilise keskmise alusel.

(3) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja teenindusrajatise käitaja kasutatava võõrkapitali intressi kandvate kohustuste hinna määramisel *WACC*-i valemis võetakse aluseks raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja teenindusrajatise käitaja võõrkapitali intressi kandvate kohustuste kaalutud keskmine intressimäär liiklusgraafikuperioodi eelsel majandusaastal. Kui raudteeinfrastruktuuriettevõtjal ja teenindusrajatise käitajal puuduvad võõrkapitali pikaajalised intressi kandvad kohustused, lähtutakse sarnaste raudteeinfrastruktuuriettevõtjate vastavast kaalutud keskmisest intressimäärast.

(4) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja või teenindusrajatise käitaja võõrkapitali intressi kandvate kohustuste kaalutud keskmine intressimäär arvutatakse krediidasutustelt võetud kohustustelt. Kui raudteeinfrastruktuuriettevõtjal ja teenindusrajatise käitajal on lisaks krediidasutustelt võetud intressi kandvatele kohustustele teiselt juriidiliselt või füüsiliselt isikult võetud intressi kandvaid kohustusi või kõik tema intressi kandvad kohustused on võetud teiselt juriidiliselt või füüsiliselt isikult, hindab raudteeinfrastruktuuri ja teenindusrajatise kasutustasu määraja enne kasutustasu määramist teiselt juriidiliselt või füüsiliselt isikult võetud intressi kandvate kohustuste vastavust finantsturu tingimustele.

(5) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja teenindusrajatise käitaja *WACC*-i arvutamisel kasutatavaks võõrkapitali osakaaluks võetakse 50 protsenti kogukapitalist, ka olukorras, kus raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja teenindusrajatise käitaja raamatupidamislikus kapitalistruktuuris puudub võõrkapital. Kui vastava raudtee-ettevõtja ja teenindusrajatise käitaja raamatupidamislikus kapitalistruktuuris moodustab võõrkapitali osakaal üle 50 protsendi kogukapitalist, kasutatakse *WACC*-i arvutamisel raudtee-ettevõtja raamatupidamislikku kapitalistruktuuri.

(6) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja ja teenindusrajatise käitaja mõistliku ärikasumi maksimummäärana kasutatakse *WACC*-i. Raudteeinfrastruktuuriettevõtjal ja teenindusrajatise käitajal on konkurentsitingimusi

ning turu olukorda arvestades õigus kasutustasu määrajalt taotleda mõistliku ärikasumi määramisel WACC-ist madalamat ärikasumi määra.

(7) Juurdepääsu lisa- ja abiteenuste mõistlik ärikasum arvutatakse iga konkreetse juurdepääsu lisa- või abiteenuse osutamiseks kasutatava põhivara baasil valemiga: ärikasum = ärikasumi määr × konkreetse juurdepääsu lisa või abiteenuse osutamiseks kasutatava põhivara reguleeritud väärtus.

(8) Mõistliku ärikasumi arvutamisel loetakse konkreetse juurdepääsu lisa- ja abiteenuse osutamiseks kasutatava põhivara reguleeritud väärtuseks selle bilansiline jääkmaksumus liiklusgraafikuperioodile eelneva majandusaasta lõpu seisuga. Juhul kui raudteeinfrastruktuuriettevõtja põhivara ei ole raamatupidamises kajastatud soetusmaksumuse meetodil või kui kasutatavad põhivara amortisatsiooninormid ei vasta põhivara kasulikule elueale, rakendatakse § 6 lõigetes 4–12 kirjeldatud kapitalikulu arvutamise metoodikat.

(9) Mõistlik ärikasum arvutatakse iga konkreetse teenindusrajatise kasutamiseks vajaliku põhivara baasil valemiga: ärikasum = ärikasumi määr × konkreetse teenindusrajatise kasutada andmiseks vajaliku põhivara reguleeritud väärtus.

(10) Mõistliku ärikasumi arvutamisel loetakse konkreetse teenindusrajatise kasutada andmiseks vajaliku põhivara reguleeritud väärtuseks selle bilansiline jääkmaksumus liiklusgraafikuperioodile eelneva majandusaasta lõpu seisuga. Juhul kui teenindusrajatise käitaja põhivara ei ole raamatupidamises kajastatud soetusmaksumuse meetodil või kui kasutatavad põhivara amortisatsiooninormid ei vasta põhivara kasulikule elueale, rakendatakse § 6 lõigetes 4–12 kirjeldatud kapitalikulu arvutamise metoodikat.

§ 8. Raudteeinfrastruktuuri juurdepääsu tagavate põhiteenuste otsese ühikukulu leidmise alus

(1) Raudteeinfrastruktuuri juurdepääsu tagavate põhiteenuste otsene ühikukulu arvutatakse rakendusmääruse alusel.

(2) Kasutustasu määraja võib muuta keskmisi otseseid ühikukulusi, et võtta arvesse raudteeinfrastruktuuri erinevaid kulumistasemeid vastavalt rakendusmääruse artikli 5 punktis 2 nimetatud parameetritele. Otsese ühikukulu muutmisega ei tohi kaasneda kogu raudteeinfrastruktuuri põhinevate otseste kulude suurenemist.

§ 9. Lisatasude määramise põhimõtted

(1) Kasutustasu määraja võib vastavalt raudteeseaduse § 99 lõikele 1 kehtestada juurdepääsu tagavatele põhiteenustele lisatasu, arvestades raudtee turusegmentides tegutsevate isikute võimekust neid tasuda, tagades seejuures raudtee turusegmentide optimaalse konkurentsivõime.

(2) Lisatasud koos otseste kuludega ei või ületada raudteeseaduse § 99 lõigetes 1–3 nimetatud kulusi koos mõistliku ärikasumiga.

(3) Kasutustasu määraja hindab enne lisatasu kehtestamist selle asjakohasust konkreetse turusegmendi puhul, analüüsides vähemalt järgmisi segmendipaare ning kasutades neist asjakohaseid:

- 1) reisijateveoteenus-kaubaveoteenus;
- 2) ohtlikke kaupu vedavad rongid-muud kaubarongid;
- 3) riigisisene teenus-rahvusvaheline teenus;
- 4) kombineeritud vedu-otsevedu rongiga;
- 5) reisijateveo linnaliin või piirkondlik liin-linnadevaheline liin;
- 6) marsruutrongid-kogumisrongid;
- 7) regulaarne rongiteenus-mitteregulaarne rongiteenus.

(4) Lisatasu määr tuleb määrata vähemalt järgmisele kolmele segmendile:

- 1) kaubavedu;
- 2) avaliku teenindamise lepinguga osutatav reisijateveoteenus;
- 3) ülejäänud reisijatevedu.

(5) Turusegmente võib täiendavalt eristada reisijateveo või veetava kauba alusel.

(6) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja määrab kindlaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud turusegmen did, milles raudteeveoettevõtjad hetkel ei tegutse, kuid milles nad võivad tegutseda kasutustasu süsteemi kehtivusaja vältel. Lisatasusid käesolevas lõikes nimetatud turusegmentidele kindlaks ei määrata.

(7) Turusegmentide loetelu avaldatakse võrgustiku teadaandes ja vaadatakse raudteeinfrastruktuuriettevõtja poolt läbi vähemalt iga viie aasta järel.

(8) Raudteeinfrastruktuuriettevõtja võib kolmandatesse riikidesse suunduvale või sealt saabuvale kaubaveole kulude täieliku tagasisaamise kindlustamiseks kehtestada raudteeseaduse § 99 lõike 3 kohase kõrgema

kasutustasu, mis koos otseste kuludega ei või ületada juurdepääsu tagavate põhiteenuste osutamise seotud kulusid koos mõistliku ärikasumiga.

(9) Iga konkreetse raudteeinfrastruktuuri ettevõtja keskmine, maksimum- ja miinimumtasu tema infrastruktuuri teatava kasutusviisi eest peavad olema võrreldavad ning sama turusegmendi võrreldavate teenuste suhtes kohaldatakse ühetaolisi kasutustasusid. Raudteeinfrastruktuuri ettevõtja avaldab võrgustiku teadaandes andmed, mis näitavad kasutustasude määramise süsteemi vastavust käesolevas lõikes nimetatud tingimustele, kui avaldamine on võimalik ärisaladust rikkumata.

§ 10. Kasutustasu vähendamine

(1) Kasutustasu määraja võib vähendada kasutustasu üksnes tegeliku kokkuhoiu ulatuses, mida raudteeinfrastruktuuri ettevõtja on halduskulude osas saavutanud. Vähendamise määra kindlakstegemisel ei tohi arvesse võtta kulude vähenemist, mida on kehtivas kasutustasus juba arvestatud.

(2) Eeldusel, et seda võimaldatakse igale infrastruktuuri kasutajale, võib erandina lõikes 1 sätestatust vähendada kasutustasu:

- 1) konkreetse liiklusvoo puhul piiratud aja jooksul, et soodustada uue raudteeveoteenuse arengut;
- 2) oluliselt alakoormatud liinide kasutamise soodustamiseks.

(3) Kasutustasu määraja võib vähendada üksnes konkreetse infrastruktuuri osa eest võetavat kasutustasu.

(4) Samalaadsete teenuste suhtes kohaldatakse samalaadset kasutustasu vähendamise meetodit. Kasutustasu vähendamist kohaldatakse raudteeveoettevõtja suhtes mittediskrimineerivalt.

§ 11. Andmete esitamine

(1) Raudteeinfrastruktuuri ettevõtja esitab kasutustasu määrajale hiljemalt kuus kuud enne liiklusgraafikuperioodi algust:

- 1) paragrahvis 7 toodud valemite alusel arvutatud raudteeinfrastruktuuri ettevõtja kapitali kaalutud keskmise hinna koos arvestuskäigu ja seletuskirjaga ning arvestuse aluseks olnud andmed;
- 2) määruse lisades 1–7 toodud andmed viimase auditeeritud majandusaasta ja arvestuse hetkel käimasoleva majandusaasta kohta koos arvestuskäigu ja seletuskirjaga;
- 3) prognoositava ühikukulu leidmise aluseks olevad andmed;
- 4) prognoositava kasutustasu liiklusgraafikuperioodil osutatavate juurdepääsu põhi- ning lisateenuste, juurdepääsu abiteenuste ja teenindusrajatise eest ning prognoositava juurdepääsu põhiteenuste lisatasu koos arvestuskäigu ja seletuskirjaga ning arvestuse aluseks olnud andmed.

(2) Kasutustasu määrajal on õigus korrigeerida raudteeinfrastruktuuri ettevõtja esitatud andmeid või nõuda temalt nende korrigeerimist, kui esitatud andmed ei vasta õigusaktides sätestatud nõuetele.

§ 12. Kasutustasu määramine

(1) Hiljemalt kaks kuud enne liiklusgraafikuperioodi algust kehtestab kogu liiklusgraafikuperioodiks:

- 1) kasutustasu määraja kasutustasu juurdepääsu põhi-, lisa- ja abiteenuste eest ning juurdepääsu põhiteenuste lisatasu;
- 2) teenindusrajatise omanik teenindusrajatise kasutustasu.

(2) Kasutustasu määraja ja raudteeinfrastruktuuri ettevõtja tagavad, et meetodika kohaldamine toob kaasa võrdsed ja mittediskrimineerivad kasutustasud eri raudteeveoettevõtjatele, kes osutavad samalaadses turuosas samaväärseid teenuseid, ning et kohaldatavad kasutustasud on kooskõlas võrgustiku teadaandes kirjeldatud põhimõtetega.

(3) Kasutustasu määraja, teenindusrajatise omanik ja raudteeinfrastruktuuri ettevõtja hoiavad neile teatavaks saanud ärisaladust.

§ 13. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 2020. aasta 31. oktoobril.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/34/EL, millega luuakse ühtne Euroopa raudteepiirkond (ELT L 343, 14.12.2012, lk 32–77), muudetud direktiiviga (EL) 2016/2370 (ELT L 352, 23.12.2016, lk 1–17) ja komisjoni delegeeritud otsusega (EL) 2017/2075 (ELT L 295, 14.11.2017, lk 69–73).

Taavi Aas
Majandus- ja taristuminister

Ando Leppiman
Kantsler

[Lisa 1 Raudteeinfrastruktuuri ettevõtja kasumiaruanne](#)

[Lisa 2](#) Raudtee-ettevõtja kasumiaruanne

[Lisa 3](#) Raudteeinfrastruktuuri põhivara arvestus

[Lisa 4](#) Raudteeinfrastruktuuri bilanss

[Lisa 5](#) Kasutustasu määramisel kogukuludesse mittelülitatavad kulud

[Lisa 6](#) Raudteeinfrastruktuuri-ettevõtja kasumiaruanne juurdepääsu lisa- ja abiteenuste ning teenindusrajatise lõikes

[Lisa 7](#) Raudteeinfrastruktuuri põhivara arvestus juurdepääsu lisa- ja abiteenuste ning teenindusrajatise lõikes